

Nyanländas integrering i skolan.

– En Studie om nyanländas integration i förberedelseklassen.

Av: Hannan Nuru & Mary Kibirige

Handledare: Sanja Obrenovic

Abstract:

The intention of this paper was to study the integration between the students from the introductory class, and the students from a regular class. The school we studied called Arlanda Gymnasium. Where we did a study on what the municipality and the school makes for students at the school to be integrated with each other. And what the school does to achieve the educational goals set. We will also see if the school and the municipality meet and comply with criteria such as school work places. We also examined which resources used to achieve the objectives and whether they are adequate.

Sammanfattning:

Syftet med denna uppsats var att undersöka integreringen i skolan mellan eleverna från förberedelseklassen samt eleverna från en vanligklass. Skolan vi studerade heter Arlanda gymnasium. Där vi gjorde en studie om vad kommunen samt skolan gör för att eleverna på skolan ska integreras med varandra och vad de gör för att de ska kunna uppnå skolmålen som ställs samt se om skolan och kommunen uppfyller och följer kriterierna som skolverket ställer. Vi undersökte också vad för resurser som används för att uppnå målen samt om de är tillräckliga.

Populärvetenskaplig sammanfattning

I vår studie kom vi fram till att Arlanda gymnasiet uppfyller de krav som skolverket har för varje skola på det mesta kriterierna. Skolan uppfyller kriterierna på olika sätt genom de resurser den får från kommunen. Eleverna förbereds och utvecklas till att lära sig det svenska språket samt lär sig den svenska normen och värderingar som förekommer på skolan och i samhället. Vi kom fram till att det märks en tydlig skillnad mellan eleverna på skolan. De elever som går i en förberedelseklass passar inte in utan att ses som avvikande. Vårt resultat anser vi kan användas för att förstå hur det kan förhålla sig på en skola vad det gäller integrering. I vår studie ger vi en bild på hur Arlanda gymnasiet i Sigtuna kommun arbetar för att skapa en så god sammanhållning på skolan mellan eleverna. Vi anser att vår studie är viktig för att denna studie belyser hur skolan är en viktig grund för hur elever från förberedelseklass integreras och förbereds in i samhället. Vi besökte Arlanda Gymnasiet som ligger i Sigtuna kommun för att studera hur skolan hjälper eleverna att integreras in i samhället. Arlanda gymnasiet är en skola som har förberedelseklasser för nyanlända barn. Där vi intervjuade en rektor, fem lärare samt 4 elever.

Förord

I denna C-uppsats har Hannan Nuru och Mary Kibirige bidragit till ett jämlikt samarbete, där båda har ägnat lika mycket resurser och skrivtid.

Innehållsförteckning

1 Inledning

1.1 Inledning.....	1-2
1.2 Syfte och frågeställning.....	2-3
1.3 Avgränsning	3
1.4 Definitioner	4

2 Metod.....4-7

3 Tidigare forskning och Teoretiska Analysverktyg

3.1 Tidigare forskning	7-8
3.2 Teoretiska Analysverktyg	8-12

4 Bakgrund

4.1 Kort fakta	12-13
4.2 Skolinspektionens granskning.....	14-16
4.3 Skolverket	16-18
4.4 Kommunen	18-19
4.5 Skolan	19-20

5 Resultat och Analys

5.1 Biträdande Rektorn	20-22
5.2 Lärare	22-24
5.3 Integration.....	24-29

5.4 Elevernas syn.....29-31

5.5 Resurser.....31-32

6 Slutsats/Diskussion.....32-35

Referenser36

Bilaga

1 Inledning

I Sverige har alla kommuner ett ansvar för att alla barn ska gå i skolan och att alla barn ska ha rätt till utbildning. Varje kommun ansvarar då för både asylsökande och ensamkommande barn som har fått uppehållstillstånd (Migrationsverket, 2011). Det är idag nästan två av tre kommuner som är mottagande kommuner och dessa får statlig ersättning (Sverige Kommuner och Landsting, 2011). Sigtuna kommun är en av de kommuner som tar emot asylsökande. Dock vet aldrig kommunen hur många nyanlända elever som kommer för varje ny termin på förhand, utan antalet kan endast uppskattas när asylsökande som kommer och hur många av de flyktingar och anhöriga som får asyl. Därför är det alltid svårt att kunna organisera barnens utbildning eftersom kommunen inte vet vilka åldrar, ursprung, språk och förkunskaper barnen kommer att ha (Sigtuna kommun, 2011).

Genom Migrationsverket får Sigtuna kommun ersättning för vad det gäller vissa kostnader inom utbildning för asylsökande barn och barn som fått asyl. Kommunen får en så kallade schablonersättning som ska täcka de utgifter som kan uppstå för att ge skolundervisning till asylsökande barn och de som redan fått asyl. Inom detta ingår inte kostnader för extra skollokaler. Kommunen får även ersättning för skolskjuts om det skulle behövas. Kommunen får ersättning för ett läsår i taget beroende på det angivna beloppet. Kommunen måste då ansöka om ersättning kvartalsvis och görs för varje utbildningsform för sig (Migrationsverket, 2011).

I dag kan vi se skolan som samhällets största institution (Rodell Olgaç, 1999). Det gör att nyanlända barn som går i en förberedelseklass integreras genom att lära sig det svenska språket och den svenska skoltraditionen innan de slussas in i den "vanliga" klassen. Skolan blir en viktig plats för dessa elever, där de spenderar en stor del av sin tid och förhoppningsvis formas till att en dag kunna etableras in det svenska samhället.

Barnen som går i en förberedelseklass har oftast fått uppleva traumatiska händelser som ett barn egentligen inte borde behöva uppleva. De flesta barnen som tas emot bär inom sig förluster och sorger av nära anhöriga, separationer och krigsupplevelser. Det är barn som fått lämna deras

hem, barn som varit på flykt en lång period och som har varit separerade från sina föräldrar. Barnen kommer från en omgivning och värld där deras liv har varit kaos. Skolan får därför en viktig roll i många av barnens vardag på grund av att skolan får barnen att känna att de lever ett ”normalt” liv och en miljö där de slipper tänka på allt det gått igenom.(Rodell Olgaç, 1995)

Barnen lär känna andra barn i förberedelseklassen och det innebär att barnen får nya kamrater från olika delar av världen som upplevt samma händelser men även barn som kommit på grund av andra anledningar än krig. I klassen får barnen lära sig att samarbeta tillsammans på ett demokratiskt sätt, där alla får vara med och bestämma. Detta sätt kan kännas väldigt ovanligt för många i klassen på grund av att de kommer från skolor där det är mer auktoritär och traditionellt.

”I förberedelseklassen får barnen en lugn skolstart i en mindre grupp, där det finns större möjlighet att möta varje barns behov än i skolans ordinarie klasser. I klassen ges visst utrymme och tid att bearbeta de trauman många av barnen bär med sig.”(Rodell Olgaç, 1995:5)

1.1 Syfte och frågeställning

Det har tidigare gjorts en kvalitetsgranskning av skolinspektionen angående hur samtliga skolor i Sverige hjälper de nyanlända eleverna att integreras och utvecklas i det svenska språket samt hur elevernas kommunicerar med andra elever på skolan. Skolinspektionen var mycket kritiskt mot många av skolorna när det gäller integrationen och lärandet av svenska som andra språk. Vårt syfte är därför att se vad Arlanda gymnasium gör för att uppfylla kraven som skolverket och kommunen ställer för att skapa en integrering mellan eleverna samt att hjälpa eleverna att utvecklas i det svenska samhället. Vi vill även se vad för resurser och hur mycket resurser det finns på skolan för att kunna skapa en så bra integrering som möjligt bland eleverna på skolan.

Våra frågeställningar är därför om hur samhörigheten mellan de nyanlända och de etablerade eleverna fungerar på Arlanda gymnasium. Där vi studerar de bakomliggande faktorerna som leder till integrering. Vi kommer också att undersöka om lärarna på skolan har några specifika kriterier det måste följa samt på vilket sätt skolläningen, lärare och andra med makt position på

skolan gör åt situationen för att dessa ungdomar skall kunna känna sig en del av gemenskapen med de "andra" på skolan. Det frågor vi tänkte besvara för att få en helhet av situationen är:

- Vad för krav har lärarna på Arlanda gymnasiet för att uppfylla kriterierna för integrationen mellan eleverna?
- Vilka resurser används för att kunna bidra till integreringen? *Är de tillräckliga?*
- På vilket sätt gör skolan för att skapa en integrering mellan dessa elever eller förekommer det en tydlig bild av det kända "vi och dem" fenomenet?
- Hur tycker eleverna från förberedelseklassen att integreringen mellan andra elever funkar? *Uppfyller lärarna sina krav?*

1.2 Avgränsning

Vi bestämde oss för att avgränsa oss till ämnet om de nyanlända eleverna på skolan och hur de integreras i skolorna bland de svenska etablerade barnen, vilken roll lärarna på skolan har för att bidra till integrering samt vilka resurser skolan använder sig av för att lyckas med integreringen. Det vi gjorde var att vi tog fram skolverkets kriterier och mål som vi sedan undersökte vidare. Vi undersökte om hur mottagandet av barnen gick till i skolan och om de uppfyllde kraven skolverket ställer. Vi valde och fokusera oss på en skola som har hand om mottagandet av nyanlända elever. Skolan heter Arlanda Gymnasium och tillhör Sigtuna kommun.

1.3 Definitioner

Här förklarar vi kort begreppen som vi använder oss av i vår studie. Detta gör vi för att läsaren ska kunna förstå begreppen vi skriver om i vår uppsats.

Integration - Integration är ett sätt att försöka minska de negativa konsekvenser som kan uppstå på grund av det avstånd som finns mellan infödda svenskar och de nyanlända.(Turner, 2003)

Förberedelseklass – Är en klass för nyanlända barn som har ett annorlunda modersmål och svenska som andra språk. I en förberedelseklass lär man eleven grundläggande kunskaper i det svenska språket. Eleven lär sig också vad den svenska skolan och samhället har för strukturer och synsätt. Målet är att vänja eleven med det svenska språket för att eleven sedan ska kunna gå i en vanlig klass(Rodell Olgaç, 1995).

Vanlig klass – Barn som har svenska som modersmål, som sköter det svenska språket vårdat och går i en ordinarie klass från skolstart(Skolinspektionen, 2011).

Nyanlända elever – Nyanlända elever syftas på elever som inte har svenska som första språk och som inte behärskar det svenska språket vårdat. De är också de elever som anländer till Sverige nära skolstarten eller under skoltiden(Skolinspektionen, 2011).

2 Metod

Motivering:

Vi använder oss av materialdriven forskning. Materialdriven forskning innebär att man först samlar in materialet och skapar sedan en forsknings fråga samt teori utifrån material man samlat in. Vi bestämde oss för att använda oss intervjuer och observationer. Vi valde att intervjua för att vi ville veta vad intervju personerna hade för svar på våra frågor och observationer valde vi för

att vi ville se om svaren stämde överens med verkligheten. "Observationer utgör, i dess bredaste bemärkelse, den, vetenskapliga metodens grundval. Empiriska undersökningar måste i själva verket fastställa fakta."(Denscombe, Martyn, 2004:21)

Vi ville observera hur en vanlig dag i skolan ser ut för eleverna. Detta gjorde vi för att kunna få en syn på hur eleverna integrerar med varandra och om det finns någon som helst samhörighet mellan de nyanlända och de redan etablerade eleverna på skolan. Observationer samt intervjuer skulle sedan hjälpa oss att besvara vårt syfte om det förekommer "vi och dem" mellan eleverna samt vilka som är insiders och outsiders gruppen i skolan. Vi ville även med hjälp intervjuer ta reda på hur eleverna själva upplever samhörigheten på skolan mellan de redan "etablerade" eleverna. Det är då viktigt för oss att skildra både de elever som är etablerade på skolan och de nyanlända eleverna för att kunna förstå hur de känns och hur de trivs i skolan. Vi intervjuade också lärarna till eleverna för att få deras åsikt angående detta och också för att se hur lärarna arbetar, vad de har för mål och vilka resurser de använder sig av.

Urval:

Det vi använde oss av var subjektiv urval, där intervju personerna "handplockas". Enligt Martyn Denscombe används subjektivurval när intervjuaren har en säker kunskap om de personer som intervjuaren valt att intervjua och är därför säker på att de kommer ge en värdefull datainsamling som behövs. "Fördelen med subjektivurval är att det tillåter forskaren att närma sig människor eller företeelser som han eller hon på goda grunder kan anta vara avgörande för undersökningen(Denscombe, Martyn, 2009:37). Vi valde också att använda oss av bekvämlighetsurval med den menas att intervjuaren använder sig av "de första som finns till hands". Detta används när man har begränsad med möjligheter till sitt förfogande(Denscombe, Martyn, 2009). Vi besökte Arlanda gymnasium som ligger i Märsta. Där vi intervjuade en rektor, fem lärare samt fyra elever. Arlanda Gymnasium är en skola som har förberedelseklass för ny anlända barn. Anledningen till att vi valde just den skolan är för att en av oss känner en av eleverna som går på förberedelseklassen på Arlanda Gymnasium och har också haft kontakt med vissa lärare därifrån sen tidigare. Därför tyckte vi att det är enklast och ta Arlanda gymnasium.

Genomförande:

Först intervjuade vi rektorn. Intervjuerna pågick i ca 1h där vi frågade rektorn det frågor vi hade planerat och ställa men vi lät också rektorn prata fritt och lägga till punkter som hon själv tyckte var viktiga att ta upp medan vi satt och anteckna de med papper och penna. Därefter följde rektorn oss till förberedelseklasserna där hon presenterade oss för eleverna och sedan satte vi och lyssnade längst bak i ca 10-15min sen fick vi sätta igång våra intervjuer med eleverna.

Intervjuerna med eleverna tog ca 45 min sammanlagt, och intervjuerna med lärarna tog ca 20 min för varje lärare. När vi intervjuade eleverna gick det inte lika smidigt som det gick för rektorn på grund av att svenskan var svår att förstå för eleverna så vi fick förenkla den så gott vi kunde och vi ställde oftast följdfrågor för att vara säkra på att eleverna hade förstått frågan. Efter det hade eleverna lunch och de bad oss följa med på lunch. Under lunchen tog vi vår tid och observera hur eleverna satt och betedde sig mot varandra och de andra eleverna.

Bearbetning:

Materialet vi fick in från observationerna och intervjuerna gjorde vi först och främst för att kunna ge en skildring på hur det ser ut i skolan samt vad eleverna och lärarna tyckte om det. Med hjälp av det kunde vi analysera och jämföra det med de teorier vi hade och sedan kunde vi besvara våra frågeställningar.

Bedömning av datakvalitet:

Eftersom vi intervjuade personerna ansikte mot ansikte var det enklare för oss att se om intervju personerna förstod frågorna. Vi försäkrade oss om att lärarna samt eleverna förstod vad vi frågade genom att ställa följdfrågor om det var något som var osäkert och repeterade frågor och svar. Det är högre svarsfrekvens vid personliga intervjuer, samt kan man vid en sådan intervju få mer detaljerade och fylligare data på grund av att vid en intervju ansikte mot ansikte kan man känna av om intervju personen ger ärliga svar eller inte genom att se ansiktsuttryck m.m. och det kan man inte göra när man har en intervju via telefon eller enkäter (Denscombe, Martyn, 2009).

Vi måste ta upp om att vi är medvetna om att intervjupersonerna förfinar sina svar för att låta så bra som möjligt och göra god reklam för skolan.

3 Tidigare forskning och Teoretiska analysverktyg

Här tar vi upp forskningar som tidigare gjorts som går att koppla till vår studie. Vi förklarar också teoretiska begrepp som olika sociologer använder sig av som vi anser är relevanta till vår studie. Där vi sedan kommer att använda begreppen som utgångspunkter i vår analys och diskussion.

3.1 Tidigare Forskning

Det har tidigare gjorts olika forskningar om hur integrationen ser ut bland elever från förberedelseklass samt elever från en vanlig klass. Jenny Ahola och Susanne Grundén är två författare från Göteborgs Universitet som har gjort en studie på tre skolor i Sverige. Studien handlar om att granska hur synen på kunskap och lärande framställs och förmedlas gällande undervisningen och skolintroduktionen för invandrarelever samt nyanlända flyktingar. I studien kom det fram till att anledningen till att eleverna går i en förberedelseklass är för att de är en bra planeringsform för att eleverna ska lära sig det svenska språket som är det grundläggande i undervisningen i förberedelseklassen menar samtliga pedagoger och skolledare.

Under intervjuernas pågående med pedagogerna visade det sig att samtliga elever i förberedelseklasserna hade svenska som andra språk. Det framkom att skolledarna som arbetade med nyanlända eleverna hade mycket erfarenheter kring ämnet och gjorde det därför enklare för de att organisera en bra skolintroduktion. När det gäller undervisningen till eleverna överlät skolledarna ansvaret till andraspråkspedagogerna på grund av att de har mest kunskap när det kommer till att undervisa svenska till elever med svenska som andra språk. Författarna skriver att det positiva resultatet som studien visar är på grund av att pedagogerna och skolledarna har mycket kunskap och erfarenhet i arbetet med eleverna med svenska som andra språk vilket vad det som ledde till beslutet att börja med förberedelseklass(gupea.ub.gu.se, 2008).

En liknande studie har också gjorts av Hanna Rosén Schlaug från Uppsala Universitet. Studien handlar om en ”övergång från förberedelseklass till en vanlig klass”. Det är en undersökning om hur elever från förberedelseklassen uppfyller målen och integreras med hjälp av lärarens erfarenheter. Syftet med studien är att undersöka vilka erfarenheter som finns runtomkring arbetet bland eleverna från förberedelseklassen som gjort en övergång till ”vanlig klass”. Det är en undersökning om vilka resurser det finns för att eleverna ska kunna integreras enligt skolledare och lärare och hur undervisningen läggs upp för att eleverna ska uppfylla målen som krävs. Studien är en jämförelse på fyra skolor från mellersta Sverige med totalt sju intervjuer på lärare och skolledare. I resultatet framstår det att lärare och skolledare vet att språket har en viktig betydelse för elevernas kunskapsutveckling. De resurser som är viktigast bland samtliga skolorna är lärarens engagemang, att eleverna får studiehandledning samt elevernas undervisning i svenska som andra språk och modersmål. Samarbetet och kommunikationen mellan lärare samt undervisningens utsträckning gällande svenska som andra språk och modersmål varierar dock mellan samtliga skolor (diva-portal.org, 2010)

3.2 Teoretiska Analysverktyg

Vi har valt att använda oss av begrepp som *etablerade och outsider*, *Vi och dem* samt *tillit och misstro*. Vi har valt dessa begrepp eftersom vi vill belysa hur integreringens ser ut på Arlanda gymnasiet vad det gäller elever som går i en förberedelseklass och de redan etablerade eleverna på skolan. I skolan förekommer de vi och dem fenomen mellan de redan etablerade eleverna och outsiders eleverna som i det här fallet blir de nyanlända. Det gör att de etablerades tillit till de nyanlända leder till en misstro som skapar en vi och dem känsla. Detta gör att outsiders gruppen får det svårt att integreras med de etablerade p.g.a. det inte finns tillräckligt med tillit och gör det då svårt för de nyanlända att få inträdesnyckeln till den etablerade gruppen. Det består en ojämlikhet som pågår i den sociala interaktionen. Vi använder därför dessa begrepp för att de är relevanta till vår studie. Begreppen kommer att hjälpa oss att analysera på vilket sätt skolan gör för att skapa en integrering mellan dessa elever eller om det förekommer en tydlig bild av det kända ”vi och dem” fenomenet? Vårt problemområde blir då sociologiskt relevant när vi använder oss av dessa teoretiska begrepp som bakgrund i vår analys.

Etablerade och outsiders

Sociologen Norbert Elias tar upp relevanta begrepp som fångar det ämne vi har valt att specificera oss i. Författaren skriver om maktskillnaderna som finns inom olika grupperna (Elias, 1999). I hans berömda verk om maktförhållanden mellan olika grupper där Elias gör en undersökning på ett engelskbostadsområde. Det centrala i Elias studie är att det inte förekommer någon som helst tydlig skillnad mellan de etablerade invånarna som bott där en längre tid än de nykommande i området. Författaren menar på att det inte upptäcktes några orsaker som kunde undersökas till segregering, och det inte heller fanns några kulturella skillnader som orsak till grupperingen. Norbert Elias ville visa på att det område han undersökte mer eller mindre var lika och att den bakomliggande faktorn var maktskillnaderna som fanns i det engelskbostadsområdets organisation och sociala gemenskap. Norbert Elias menar på att den ena gruppen kände sig tillhöra de etablerade invånarna eftersom de hade varit bosatta i område under flera generationer med den andra gruppen var nykomlingar. Detta gjorde att de invånare som kanske hade varit bosatta i området så pass länge ansåg sig själva besitta andra egenskaper som uppfattades som mer värdefulla än nykomlingarna. Norbert Elias upptäckte att de etablerade invånarna såg nykomlingarna som ett hot mot deras levnadsätt, principer och uppfattningar.

I det området där de etablerade invånarna befann sig i var nykomlingarna inte välkomna. Detta gjorde att de etablerade fick sin identitet bekräftad genom att stänga ut nykomlingarna från sällskapligt umgänge (Elias, 1999). Norbert Elias använder begreppen etablerade och outsiders, vi och dem som upprepade fenomen i boken för att synligöra den interna skiljelinjen som finns och uppstår mellan en väletablerad grupp och en nyare grupp av invånare. Så här skriver Elias i sin bok

- "Gruppöverlägsenhetens och gruppföraktets hela arsenal i relationerna mellan två grupper som var olika bara när det gällde hur länge de hade bott på platsen. Ålder- med allt den implicerade, räckte för att skapa den grad av gruppsammanhållning, kollektiv identifikation, normgemenskap som behövdes för att väcka den euforiska belåtenhet som tillhör medvetandet om att ingå i en grupp av högre värde och åtföljande förakt för andra grupper"(Elias, 1999:30)."

Den avgörande rollen här är att graden av den inre sammanhållningen och den kollektiva kontrollen spelar en avgörande roll för maktrelationerna mellan två grupper. Norbert Elias menar att en väletablerad grupps maktöverlägsenhet i hög grad bygger på en stark sammanhållning mellan medlemmar som har känt varandra i flera generationer, i motsats till nykomlingar som är främlingar, outsiders i relation till de redan etablerade medlemmarna men även gentemot varandra (Elias, 1999:30). Detta gör även att den etablerade gruppen lätt stigmatiserar outsidergruppen genom att tillskriva dem de "dåliga" egenskaperna (Elias, 1999). Där dem sätts i en underlägsenhetsstämpel.

Tillit och misstro

Sociologen Apostolis Papakostas skriver om tillit och misstro. Författaren skriver intressant väckande om nycklar. Nyckel begreppet tas upp som en konstruktion av hur viktigt och mångfacetterad denna akt av misstro är bland oss människor. Papakostas visar på att människor först och främst misstror andra genom att överhuvudtaget använda sig av nycklar, samtidigt som man misstror sin egen förmåga att hålla nycklarna under ständig kontroll som gör att man misstänker andra för att använda sig av dem (Papakostas, 2009). Så här skriver författaren om nycklar

- "Människor kan låna ut många av sina saker men nycklarna är man noggrann med och några håller en del av sitt nyckel- innehav hemligt. Det är få personer man lånar ut sina nycklar till; oftast är det någon i familjen, en nära vän och kanske en pålitlig granne. Men det finns även nycklar som man delar med andra" (Papakostas, 2009:34).

Här menar författaren på att vi lever ett samhälle präglad av misstro, där han menar på att hålla en nyckel är en akt av misstro. Papakostas skriver att varje gång man använder sig av nycklar drar man automatisk gräns mellan dem som har samma nyckel och dem som inte har det och tilliten går endast bara till dem som har nyckel och inte till dem andra utan nyckel. Författaren menar att varje nyckelknippa har en speciell betydelse, det vill säga en individuell rangordning och uppdelning i olika tillit zoner av andra människor. Du tillträder endast när du har en nyckel som

tillåter dig passera. Här vill Papakostas visa på att misstron endast inte förekommer i kulturer som ett fenomen utan är ett kulturellt inslag som uppstår i nästan alla typer av samhällen (Papakostas, 2009).

Vi och dem

Sociologen Charles Tilly förklarar hur det skapas och vidmakthålls olikheter mellan grupper av människor. Tilly uppmärksammar ojämlikheten som finns på olika sätt i samhällen. Där frågorna är hur, varför och med vilka följder varaktiga systematiska ojämlikheter i livschanser kan se ut bland medlemmar av olika socialt definierade kategorier av personer. Tilly tittar på hur det skapas, förändras och om kategoriella ojämlikheter försvinner. Här uppmärksammar författaren speciellt på bestående ojämlikheter, det vill säga att de ojämlikheter som pågår i en social interaktion mellan varandra men också inom olika yrkesbanor, livstider och organisationshistorier (Tilly, 2000). Tilly fokuserar tydligt på kategorier eftersom han menar att de ger en begriplig bild på hur en bestående ojämlikhet ser ut i en verksamhet. Så här skriver författaren

- "En kategori består av en grupp aktörer som delar en gränslinje genom vilken de skiljs från och förbinds med åtminstone en annan grupp aktörer, som tydligt stängs ute genom denna gräns" (Tilly, 2000:74). Tilly menar här att en kategori för samman aktörer som anses vara lika och skiljer ut andra aktörer som anses vara olika genom att definiera relationerna mellan de båda grupperna.

Exempel som Tilly själv tar upp på detta är;

- "Kvinnor, en kategori som utestänger män. Svarta, en kategori som utestänger vita. Slavar, en kategori som utestänger herrar och andra fria personer" (Tilly, 2000:75).

Kategorierna uppkommer genom så kallade mäktiga aktörer eller en grupp av aktörer som utvecklar olika typer av gränser. Gränser som i många århundraden har skapats och senare utvecklats till hierarki markörer. Kategorier är pågående processer menar Tilly då de nybildas genom att medlemmar av grupper som kännetecknas av solidariska sociala relationer konkurrerar med de grupper som står utanför gruppens gemenskap. Detta ger uttryck i olika föreställningar

grupperna har om vilka vi är, vilka de är, vad som skiljer oss och vad som förenar oss (Tilly, 2000). När barriärer bildas i olika möten så produceras definitioner och egenskaper av kategorier med klass, medborgarskap, ålder eller geografisk plats som det centrala tyngdpunkt (Tilly, 2000). Tilly tar upp fyra mekanismer; *exploatering*, *möjlighetsansamling*, *efterlikning* och *anpassning* där han genom dem försöker ge en förklaring på den kategoriella ojämlikhetens varaktighet. Det är mekanismer som samspekar och förstärker varandra och upprätthåller därmed kategoriella ojämlikheter.

4 Bakgrund

Här nedan under bakgrund kommer vi att skriva om vilken roll skolverket, kommunen och skolan har i elevernas skolgång. Vi kommer att skriva om Sverige som ett mångkulturellt land sen kommer vi också att skriva om de kriterier skolverket har som kommunen och skolan måste följa och uppnå. Samt hur kommunen och skolan hanterar mottagandet av eleverna.

4.1 Kort fakta

Efterkrigstiden har Sverige förändrats från ett etnisk homogent till ett heterogent land. Vi har statistik som tyder på att drygt 13 procent av Sveriges befolkning är född i ett annat land. Av denna befolkning är ungefär 11 procent barn och ungdomar under 20 år. Författaren Lena Magnusson Turner skriver i boken "den delade staden" att antalet barn och ungdomar som är under 20 år har sjunkit under 2000-talet från cirka 15 procent. I den hela befolkningen utgör den här åldersgruppen i drygt 225 procent (Turner, 2003). Redan sedan 1975 har den svenska invandringspolitiken bestått i två viktiga målsättningar. Den första handlar om bevarandet av etnisk identitet och kulturarv och den andra handlar om deltagande i samhällslivet där de som invandrat in landet ska ha samma villkor som den infödda befolkningen. En alltmer likvärdig och jämlika villkor mellan människor är integrationens kärna i samhället, oavsett etnisk bakgrund. Här ligger tyngdpunkten i att värna om mångfald till skillnad från assimilering. Assimilering

handlar mer om att göra något homogent, det vill säga att bli så lika som möjligt skriver Lena Magnusson Turner.

Integration är ett sätt att försöka minska de negativa konsekvenser som kan uppstå av den polarisering som vidgar sig mellan infödda svenskar och de som har invandrat. Samtidigt skriver Turner att integration har dubbla syften. Hon menar att integrationen hjälper på samma gång, det vill säga att den bevara som den förändrar den etniska identiteten och kulturarvet människor för med sig. Författaren fortsätter genom att nämna att tanken om de invandrarnas integration i det svenska samhället går att relateras till den gamla visionen om folkhemmet och välfärdsstatens uppbyggnad. Här poängterar Magnusson Turner på 1930-talet då Sverige började utforma och präglades av att samhället skulle vara det goda hemmet. Då samhället hade det yttersta ansvaret för individens trygghet och levnadsstandard. Genom sociala reformer har samhället haft som mål och försök på att uppnå social trygghet och jämlikhet(Turner, 2003).

Enligt svenska statistiska central byrån har två miljoner av Sveriges invånare 200 kulturer, detta gör därför Sverige till en mångkulturell stat. I gymnasieskolorna var det 1982 nyanlända elever av totalt 396 336. De flesta ny anlända eleverna kommer oftast till Sverige med familjemedlemmar men år 2008 år var det 1510 ensamkommandebarn (Skolinspektionen, 2011).

Skolverket är de som kommer med kriterier som sedan kommunen och sen skolan måste följa. Här nedan ser man ett samband om hur det kan gå till. Det börjar med skolverket som skickar ut kriterierna, målen samt resurser till kommunen det är sedan kommunens ansvar att se till att skolan tillämpar dessa kriterier.

Skolverket

Kommunen

Skolan

4.2 Skolinspektionens granskning

Flera rapporter från skolinspektionen och skolverket visar att kommunerna har olika sätt att hantera de nyanlända elevernas skolgång. Flera kommuner måste noga titta igenom regelverket så att de kan undervisa utifrån elevernas behov på grund av att de nyanlända eleverna inte får den utbildning de har rätt till. Allmänna råden kräver därför om klarare och bättre riktlinjer på kommunen samt skolvivån. De alla kommuner har gemensamt är att förankringen gällande kommunen bör vara tydlig mellan rektor, lärare, elever, föräldrar samt skolförvaltningen. Det är viktigt att synliggöra de nyanlända elevens skolresultat för att kunna följa elevens utveckling för och se om eleven uppnår de nationella målen(Skolverket, 2011).

För att eleven ska kunna uppnå framsteg är det viktigt att lärarna har en utbildning inom ämnet svenska som andra språk. Det är också viktigt att det finns en organisation som uppmuntrar samarbetet mellan ämnesläraren, modersmålsläraren samt svenska som andraspråksläraren. Det viktiga är också att beskriva varje elevs tidigare kunskaper och lägga upp framstegsplaner efter var och ens villkor som sedan ska fungera som en plan för att hjälpa eleven mot de nationella målen. Därför måste planen utvärderas och följas upp regelbundet(Skolverket, 2011).

Det är inte många skolor som tar till vara eller lägger tonvikten på de nyanlända elevernas tidigare kunskaper. Det grundläggande fokuset i undervisningen är att eleven inte talar någon svenska. ”Nyanlända elever ges inte samma chanser som andra elever i den svenska skolan att nå de nationella målen” säger Luisella Galina Hammar, undervisningsråd på Skolverket(Skolverket, 2011)

Skolverket har flera gånger påpekat bristerna inom utbildningen för de nyanlända eleverna. Senast var det i en granskning i september 2009 som skolinspektionen presenterade. På flera av de 34 skolor som granskades tar det inte vara på de nyanlända elevernas tidigare språk och ämnes kunskaper betonar skolinspektionen. Eleverna ligger efter i ämneskunskap på grund av att skolorna enbart lägger fokus på vad eleverna inte kan, i det här fallet det svenska språket. Det krävs därför starka satsningar för att förändra och förbättra utbildningen enligt skolinspektionen. ”Språk är ett redskap för lärande. För att få en förståelse för begreppen är det därför viktigt att eleverna får dem konkretiserade genom ämnen”(Luisella Galina Hammar, Skolverket, 2011)

I Skolinspektionens rapport visar det en oro hur skolorna går i motsats till sitt uppdrag och stärker segregering och särskiljande. Undervisningen för nyanlända eleverna bedrivs i avskildhet, i klassrum som ligger en bit ifrån klassrummen där de andra eleverna går. De nyanlända eleverna placeras i förberedelseklasser och har därför ingen kontakt med eleverna från den vanliga undervisningen. Luisella från skolverket framhäver att för att de nyanlända eleverna ska utveckla sina språkkunskaper i det svenska språket är det viktigt att undervisningen inte äger rum i en isolerad grupp med bara nyanlända elever (Skolverket, 2011).

Det betyder inte att eleverna ska börja i ordinarie klass direkt utan att ha gått i förberedelseklass men det är dock viktigt att eleverna från de olika klasserna träffas och samtala om ämnen som intresserar dem så att språket kommer till användning. ”Nyanlända elever kommer ofta när de är i tonåren och de har, precis som alla andra ungdomar, behov av att kommunicera och umgås med jämnåriga.” (Luisella Galina Hammar, Skolverket, 2011)

De nyanlända elevernas utbildning sker avskild från de andra eleverna från de vanliga klasserna. Trots skolor ansträngningar och lärarnas, rektorns samt kommunernas uppfattning att eleverna är integrerade i skolan så har elevernas fortfarande avskild undervisning. Det är inte vanligt att nyanlända elever medverkar i regelbunden undervisning i en vanlig klass i början av sin skolgång. Eleverna placeras direkt i en förberedelseklass där det får vara kvar för länge utan att i det flesta fallen kolla några förkunskaper och individuella förkunskaper. I vissa skolor är de nyanlända elevernas lokaler byggda så att de utgör en ”egen skola”. Eleverna från förberedelseklasserna är så isolerade att de är anonyma för lärarna och eleverna i övriga skolan. Det vanliga misstaget vissa skolor gör är att skolan kämpar för att integrera de nyanlända eleverna utan att låta integrationen inkludera de andra eleverna som redan går i skolan (Skolinspektionen, 2011).

Rektorerna och lärarna bär för det mesta hela ansvaret för mottagandet av nyanlända eleverna samt för hela undervisningen. Detta på grund av att det saknas för det mesta kompetensutveckling, regler och samtal om hur undervisningen ska skötas och utföras. I det flesta fallen är det också vanligt att rektorn inte sköter arbetet kring de nyanlända eleverna, det är oftast läraren som styr det mesta av utbildningens planering och genomförande (Skolinspektionen, 2011).

För varje enskild elev är det viktigt att undervisningen individualiseras i varje ämne på grund av att de nyanlända eleverna består av en blandad grupp med elever från olika delar av världen. I kvalitetsgranskning som skolinspektionen hade visar det att eleverna sätts in i en förberedelseklass där alla får samma utbildning oavsett elevernas olika behov, förutsättningar och bakgrund. För att de nyanlända eleverna ska så snabbt som möjligt kunna förbättra sitt lärande i språkkunskaper behöver skolorna utföra mera noggranna och omfattande kartläggning av elevernas tidigare kunskaper och bakgrund. I skolinspektionen kvalitetsgranskning visar det att det inte är många skolor som fokuserar sig på vad eleverna egentligen kan det handlar för det mesta om vad eleverna inte kan (Skolinspektionen, 2011).

4.3 Skolverket

På skolverkets hemsida finns det allmänna råd om hur skolans författningar kan användas. Råden utgår från flera olika författningar. Råden anger hur man bör eller kan agera för att påverka tillväxten i skolan till en viss omfattning. Kommunen samt skolan bör därför följa dessa råd om det inte kan utföra utbildningen på något annat sätt där det uppnår kraven. Allmänna råden är en hjälpsam hand för verksamhetsansvariga, skolhuvudmannen och personalen på skolan när gäller mottagandet av nyanlända (Skolverket, 2001).

Nyanlända eleverna har samma bestämmelser som alla andra eleverna på skolan. De betydelsefulla bestämmelserna för nyanlända eleverna är speciellt det som gäller skolans jämställdhet, elevens möjlighet att utnyttja skolans stödundervisning, samt att undervisningen anpassar sig till elevens individuella förutsättningar och behov (Skolverket, 2011).

De allmänna råden som skolverket ställer gällande introduktionen som kommunen bör följa är att ha regler för mottagande av nyanlända elever, se till att skolans personal vet om reglerna och se till att eleven och elevens vårdnadshavare har tillgång till informationen om hur anmälan till skolan går till. Skolan bör ha rutiner för hur mottagandet av eleven ska gå till samt skapa goda och förtroendefulla samband med eleven och elevens vårdnadshavare så fort som möjligt.

Gällande individuell planering har skolverket som kriterier för skolan att skolan bör kartlägga elevens skriv och läs förmåga samt vad för språkkunskaper eleven har när det gäller svenska, modersmålet och andra språk, kartlägga elevens ämneskunskaper när det gäller förståelse av begrepp samt problemlösning. Skolan bör ha rutiner för vem som ska ha kartlägga och dokumentera elevens skolgång, genomföra kartläggningen ständigt genom att ha regelbundna samtal med eleven och elevens vårdnadshavare om det är möjligt, överväga vilka för och nackdelar det finns för eleven att ha en gemensam undervisning med andra elever samt ha beredskap att göra om sin planering.

Skolverkets kriterier gällande undervisningen bör kommunen kontrollera behovet av tillgången på lärare i svenska som andraspråk och modersmålslärare. Kommunen bör också vid behov samordna resurser mellan kommunens skolor.

Det är viktigt att skolan planerar undervisningen med hänsyn till varje nyanländ elevs förutsättningar och behov och utgår från elevens intressen, starka sidor och förmåga. Skolan måste också ta vara på elevens tidigare ämneskunskaper och utvecklar dem vidare samt använda sig av arbetssätt som sammanför språkutveckling, undervisande av ämnesinnehåll och ha en känd och tydlig ansvarsfördelning kring den individuella elevens undervisning.

Kommunen bör regelbundet följa upp och utvärdera genom att bedöma resultatet av de kommunala reglerna. De bör följa upp i vilken utsträckning behovet av lärare i svenska som andra språk och modersmålslärare inom kommunen haft möjlighet att tillfredsställas.

Skolan förväntas regelbundet granska i vilken grad de nyanlända elevernas behov av studiehandledning, undervisning i svenska som andraspråk samt modersmålsundervisning haft möjlighet att tillfredsställas de skall regelbundet se över skolans rutiner av introduktionen samt mottagandet av nyanlända elever samt granska följderna av placeringen för den individuella eleven.

När de gäller kompetensutvecklingen förväntas kommunen känna igen kraven och anpassa behörighet utveckling för den personal som har hand om utbildningen av nyanlända elever.

Skolan ska också kontrollera personalens krav av behörighetsutveckling och granska olika personalgruppers krav av bestämd behörighetsutveckling.

4.4 Kommunen

När det kommer nyanlända barn till Sigtuna kommun erbjuder kommunen barnen undervisning i en förberedelseklass för att för att introducera de till det Svenska språket. I Klassen kan skolan tillsammans med elevernas lärare i lugn och ro lära känna eleverna, se vad de har gemensamt samt vilka behov barnen har. Anledningen till att det finns förberedelseklass är för att eleven och familjen ska känna sig lugna och bekväma till en ny skolstart i ett främmande land, där eleven har en omgivning med liknande situation och där eleven i sin egen takt kan anpassa sig till den nya miljön(Kommunens hemsida, Sigtuna, 2011).

När kommunen får reda på att en ny elev har anlänt till Sverige, till just den kommunen börjar kommunen att planera elevens skolperiod. Samordnaren som tar hand om förberedelseklasserna i kommunen bjuder in eleven tillsammans med sin familj på ett möte så att de kan göra en korrekt anmälan till skolan. I anmälan skrivs elevens namn och personuppgifter och vad för medborgarskap eleven har. Sedan skickas anmälan till skolan eleven har registrerats sig i samt till skolhälsovården och elevens modersmållärare. Under mötet informerar samordnaren om vilken skola eleven ska gå i och hur elevens skolgång kommer att se ut. Eleven kallas därefter till inskrivning i skolan, där elevens tillsammans med sin familj introducerar till programmet av respektive modersmållärare. Syftet med mötet är att få en inblick av vilka förkunskaper eleven har i olika språk och ämnen samt tidigare skolgång och intressen. (Kommunens hemsida, Sigtuna, 2011)

När eleven börjat i förberedelseklassen inleds tillsammans med modersmålläraren en stegvis kartläggning av elevens förkunskaper. Elevens undervisning och kartläggningen går ”hand i hand” därför är det viktigt att stegvis kartlägga elevens förkunskaper på grund av att det sedan blir grunden för elevens utveckling under undervisningen. Undervisningen i klassen ska ge eleven en grundläggande inblick om Sveriges kultur, samhälle, djur, geografi, historia i stort sett

allt som rör Sverige. Dessa områden blir undervisningens huvudämnen och eleverna får uppleva det via utflykter, undersökningar studiebesök och andra olika kreativa verksamheter. Elevens erbjuds inte bara undervisning i det svenska språket men också i sitt egna modersmål av en modersmållärare. Elevens egna erfarenheter spelar en stor roll i undervisningen eftersom man nästan alltid jämför undervisningen med elevens tidigare upplevelser från hemlandet. Det finns ingen beräknad tid för hur länge eleven går i en förberedelseklass det är individuellt och beror helt på elevens utveckling i språket. (kommunens hemsida, Sigtuna, 2011)

4.5 Skolan

Kenneth Hyltenstam skriver att pedagoger, politiker samt samhällsdebattörer påpekar ofta att om individen behärskar det svenska språket väl är det en bra egenskap för att individen senare ska ha en aktiv ställning i samhällslivet. Detta gäller alla individer som är permanent bosatta i Sverige dvs. även de som lärt sig svenska under barndomen eller under vuxenlivet som har det svenska språket som ett andra språk. För det barn som växer upp med svenska som deras första språk och modersmål har skolan en stor betydelse och erfarenhet till hur det går att behärska svenska språket i både tal och skrift. I skolan är det en självklarhet att svenska barn och ungdomar ska ha tillgång till undervisning i svenska språket flera timmar i veckan under deras skoltid tills de fyller 20 år. (Hyltenstam, 2001)

När det gäller barn som inte har en god behärskning av det svenska språket till skillnad från de infödda finns det något som heter svenska som andra språk. Svenska som andra språk för skolbarn startades som undervisning under 60-talet. Att det behövs professionella lärare som undervisar svenska som andra språk tycker Hyltenstam är en självklarhet. Lärarna måste först och främst vara inställda på att det är en förberedelseklass de undervisar och inte en klass med elever som har svenska som första språk, där det är en stor skillnad på undervisningsmetoden. Till exempel lärarna som undervisar elever som går i en ”vanlig” klass samt elever som har svenska som modersmål kan vara säkra på att eleverna har en liknande utvecklingsnivå i svenska. I en förberedelseklass kan läraren stötta på elever med helt olika utvecklings samt inlärnings nivå beroende på vilken ålder eleven har. (Hyltenstam, 2001)

Klassens stabilitet är väldigt svag på grund av att sammansättningen i gruppen förändras ofta på grund av att de alltid slutar elever och alltid kommer nya. Detta gör att man alltid måste börja om genom att bygga upp en ny samhörighet i klassen mellan barnen och barnen måste skapa nya vänskapsband(Rodell Olgaç, 1995).

I klassen är det läraren som står för fortlöpande sammanhanget och stabiliteten. Läraren måste hitta balansen för att kunna bygga upp en trygg miljö med fasta strukturer och rutiner på skoldagen för barnen, så att det inte blir en omgivning som är osäker och hotfull och som förvirrar eleverna och skapar ett kaos. Lärarna fungerar mer som en ”hjälpare hand” för barnen. Lärarna skyddar barnen och hjälper de att komma ut och att tolka samhällets uppbyggnad. Barnens trygghet finns i en skoldag. När något förändras i klassen som till exempel andra dagsrutiner, utflykter eller annorlunda övningar mottas oftast med en negativ inställning, rädsla och misstro. Därför är det bra att man förbereder noggrant innan. Det gäller att ha samma struktur och samma rutiner som alltid upprepas varje dag och att man helst slutar och börjar vid samma tid hela tiden(Rodell Olgaç, 1995).

5 Resultat och Analys

Under den här rubriken tar vi upp materialet som vi fick in under vårt besök vi hade i skolan när vi var där för att intervjua och observera. Här skriver vi ner och analyserar det materialet vi fick fram genom intervjuerna och observationerna.

5.1 Biträdande Rektor

Margareta heter biträdande rektor för introduktionsklasser på Arlanda gymnasiet. Margareta har sedan länge varit ansvarig för IV. IV är en klass där elever från årskurs 9 går för att de inte är godkända i kärnämnen och har därför inte behörighet för att läsa vidare på gymnasienivå. På IV får eleverna läsa upp kärnämnen för att sedan kunna läsa vidare samt välja inriktning av

gymnasieprogram. Nu har hon ansvaret för introduktionsprogrammet, det vill säga där ny anlända eleverna går i en förberedelseklass för att introduceras in i en vanlig klass och att lära sig det svenska språket. Skolan har haft en introduktionsklass sedan 1999, då det endast var 15 elever som gick i förberedelseklassen. Idag har Arlanda gymnasiet ca 99 elever i åldrarna 16-20 år och sedan hösten 2011 har det tillkommit 30 nya elever.

Det är Margaretas uppgift att se till att alla kriterier följs. Skolverket skriver att skolan bör ha fasta rutiner om hur mottagandet av eleven ska gå till och samtidigt skapa så goda förtroendefulla band med eleven och elevens vårdnadshavare så fort det går (Skolverket, 2011). Detta berättar Margareta genom att förklara att "så fort ett barn kommer till skolan är det min uppgift att till exempel ha kontakt med elevens godeman, sjuksköterska och annat som berör eleven på något sätt". Margareta är den som ser till att eleven undersöks av skolsköterskan som sedan ordnar en journal om elevens information. Men detta kan se annorlunda ut beroende på vilken skola du kommer till i Sverige.

Författaren Christina Rodell skriver att det varierar hur varje skola tar emot nyanlända elever (Rodell Olgac, 1999). På Arlanda gymnasiet är det mycket som anordnas innan ett barn börjar skolan. Här berättar Margareta att möte med barn, föräldrar, tolk, skolsköterska och förberedelseklasslärare anordnas och där hon samtidigt försöker få en så god relation med alla dessa parter. Rodell Olgac menar att det är bra att skapa en så god kontakt som möjligt just för att få en så god helhetsbild av barnet och familjen som det bara går, och för att upptäcka elevens språkliga och kulturella tillhörighet samt hur levnadsomständigheter innan såg ut (Rodell Olgac, 1999). Vårt möte med Margareta gav oss intrycket av en mycket engagerad rektor som är passionerad i det hon gör. Detta märktes tydligt då hon uppmärksammade varje elev som hon möter på.

Vad det gäller skolverkets fortsatta kriterier står det att skolan bör ha en individuell planering som sammanfattar elevens språkkunskaper, ämneskunskaper och en dokumentation elevens skolgång samt ha ett regelbundet samtal med eleven och elevens vårdnadshavare om möjligheten finns (Skolverket, 2011).

Under vårt möte med Margareta berättade hon att hon tidigare har varit lärare i olika ämnen som till exempel engelska. Hon har även varit IV lärare som gör att hon känner att det har gett henne en bra fördel för det hon jobbar med nu. Detta har även gjort att hon har en god kontakt med varje lärare som jobbar med förberedelseklasserna. Varje elev som går i en förberedelseklass på Arlanda gymnasiet har ett individuellt mål. Ett kort och ett långsiktigt mål. Beroende på elevens bakgrund så berättar Margareta att hon "försöker se en framförhållning vad det gäller hur eleven klarar målen". Dem elever hon tidigt märker att dem inte kommer att kunna klara av målen på grund av tidigare händelser i livet försöker hon handskas med genom andra alternativ som praktik. "Då blir vägen in i det svenska samhället på ett mer praktiskt plan, där eleven får praktisera sina kunskaper och komma i tonakt med arbetslivet", säger Margareta. Alternativ är något Margareta förespråkar för.

Margareta berättar däremot att många av eleverna som kommer till skolan har som mål att få en akademisk utbildning. Det gör att de med vilja och ett tydligt mål lyckas uppnå den drömmen. Författaren Rodell Olgac menar på att det är oerhört viktigt att den undervisning och det sätt lärare lär ut grundar sig synnerligen i sin karaktär på ett kulturellt betingat sätt. Författaren menar på att som representant för majoritetssamhället är det viktigt att lärare i sin undervisning inte osynliggör sina elevers ursprungskultur och modersmål, eftersom det kan resultera till att eleverna sakta men säkert omedvetet tar in majoritetssamhällets negativa och nedvärderade bild på sig själva. Därför försöker skolan ständigt ge eleverna en chans att kunna utvecklas och förhoppningsvis nå de mål som gör att de en dag ska gå gymnasiet som alla andra (Rodell Olgac, 1999).

5.2 Lärare

Lärarna är 12 stycken som undervisar eleverna i olika ämnen. Idag tycker Margareta att detta antal inte alls räcker till, och ropar efter fler svenska två lärare men ännu mer för speciallärare för alla de barn som är analfabeter. Det behövs ett stort engagemang i detta område i framtiden menar Margareta. Trots fåtal lärare så anser Margareta att eleverna har oftast en bra koppling med lärarna. Beroende på personalkemi som uppstår så menar Margareta att vissa elever har

bättre kontakt med lärare än andra elever. Det gör även att vissa söker sig närmare till andra lärare. Lärarnas största syfte är toleransen för mångfald främjas menar Christina Rodell Olgac och att den utvecklas och att samhörighet skapas (Rodell Olgac, 1999). Rodell Olgac menar att lärare tillsammans med eleverna formar en gemensam makt i klassrummet. Hon skriver att det är viktigt att även lärare lär sig av sina elevers språkliga och kulturella mångfald annars löper eleverna risk att inte lära sig så mycket av lärarna. Ömsesidigt lärande är en förutsättning för arbetet (Rodell Olgac, 1999).

Här menar författaren att eftersom lärare representerar den svenska majoritetskulturen och det svenska samhället för de elever som går i en förberedelseklass sker det ett utbyte som både eleverna och lärarna får nytta av. Ett utbyte som handlar om förståelse av varandras förhållningssätt, attityder samt sättet att kommunicera med varandra (Rodell Olgac, 1999). I anspråk på detta så berättar lärare Doris att hon tycker att det är viktigt att uppmuntra och engagera sig i eleverna. "På grund av all den mångfald som finns på skolan ser jag det som en oerhörd resurs. Jag lär mig någonting varje dag av att ha elever från alla olika delar i världen". Som lärare ser hon resultat av hur elever utvecklas i olika områden.

Skolverket har ytterligare kriterier om att skolan ska kartlägga elevens skriv och läs förmåga samt se vilka språkkunskaper eleven har när det gäller svenska, modersmålet och andra språk. Att kartlägga elevens ämneskunskaper vad det gäller elevens förståelse av begrepp samt problemlösning (Skolverket, 2011). De lärare vi möter berättar olika om hur de handskas med dessa kriterier. Dilek som är matte lärare för de elever som går i en förberedelseklass beskriver att hon mottar alla elever med samma villkor. För henne är det viktigt att kartlägga elevens ämneskunskap i matte vad det gäller förståelse av begrepp samt problemlösning som kan förekomma i matte. I klassrummet jobbar hon mycket individuellt med varje elev. Dilek poängterar att det är viktigt att varje elev förstår. Därför ser hon till att alla får chansen att räkna matte på sitt eget modersmål, det vill säga att varje elev översätter till sitt språk och som de sedan går efter. Precis som skolverket tydligt får fram är det viktigt att skolan planerar undervisningen med hänsyn till varje nyanländ elevs förutsättning och behov. Genom att man utgår från elevens intresse, starka sidor och förmåga och tar vara på elevens tidigare ämneskunskaper och utvecklar dem vidare (Skolverket, 2011).

Dilek menar att hon går ner på elevernas nivå genom att använda sig av ett arbetssätt som sammanför språkutvecklingen och ämnesinnehållet, genom att binda dessa samman då eleverna själva på ett lättare sätt förstår matte begrepp på deras modersmål. Hon menar sig vara för kunskap med mening att förstå den. Detta gör även att kriteriet att ha en känd och tydlig ansvarsfördelning kring den individuella elevens undervisning pågår i klassrummet (Skolverket, 2011).

5.3 Integration

På Arlanda gymnasiet ligger de olika förberedelseklasserna på plan två. Det går inte att undgå den tydliga uppdelningen av eleverna. Av hur de som går i en förberedelseklass tydligt skiljer sig från de andra, det vill säga de redan etablerade eleverna. Sociologen Norbert Elias skriver om detta vad det gäller etablerade och outsiders. Han visar på i sin forskning om hur det kan se ut i olika sociala grupper. Han menar på att det fanns en grupp som kände sig tillhöra den etablerade gruppen eftersom de varit bosatta i området under flera generationer, medan den andra gruppen var nykomlingar (Elias, 1999). Ser man på Arlanda gymnasiet så går det redan elever som studerar olika program på gymnasiet och som känner sig som etablerade eftersom de har en lång skoltradition bakom sig i den svenska skolan medan de nyanlända eleverna som inte har bott i Sverige så länge är "nykomlingarna" på skolan. Detta gör att den sociala gemenskapen begränsas.

Nykomlingarna blir så kallade outsiders som stängs ut från sällskapligt umgänge. Här menar Elias att en maktskillnad uppstår mellan den väletablerade gruppen och den nyare gruppen (Elias, 1999). De elever som har varit bosatta i Sverige en längre tid och som går på skolan anser sig själva besitta andra egenskaper som uppfattas som mer värdefulla än nykomlingarna. Detta bekräftar Malin som är lärare i svenska som andra språk på språkintroduktionen och IV. Hon berättar att de elever som håller sig på plan två är en isolerad grupp. Där hon menar att de håller sig till varandra. Det är något som märks tydligt så fort du kommer in på skolan. Malin menar att detta ses som något negativt eftersom de förhåller sig högst upp och längst in. Sociologen Elias poängterar att en väletablerad grupps maktöverlägsenhet i stor del bygger på en stark

sammanhållning mellan medlemmar som har känt varandra i flera generationer, i motsats till nykomlingar som är främlingar, outsiders i relation till de redan etablerade medlemmarna men även gentemot varandra (Elias, 1999).

I en skola så vet vi att alla elever kanske inte har en stor gemenskap med varandra. Här tror vi att på grund av att man läser ett program på gymnasiet bildas det automatisk en gemenskap sinsemellan. Det bildas en så kallad vi-känsla som gör att de "andra" tillskrivs de "dåliga" egenskaperna och sätts i en underlägsenhetsstämpel. Denna vi känsla innefattar den grupp som känner att vi tillhör och förstår. Den andra omfattar dem vi inte kan eller ens vill tillhöra (Bauman och May, 2001). Det är med hjälp av dessa kännetecken som vi använder för att kartlägga vår värld. Det är just denna som gör att grupperna sinsemellan behöver för att skapa sin identitet, för sin sammanhållning, för sin inre solidaritet och känslomässiga trygghet (Bauman och May, 2001). Ett exempel är när läraren Malin berättar att många av de redan etablerade eleverna är rädda för de elever som går i en förberedelseklass på grund av att dessa elever är många på en liten yta. Detta kan bero på att de redan etablerade eleverna inte har en verklighetskontakt eller att den är så pass svag med dessa elever eftersom skolan är uppbyggd på ett sätt som tydligt åtskiljer eleverna åt. För när denna interaktion i nätverk saknas så blir det också svårt att åstadkomma lojalitet i det stora hela på skolan. Outsider gruppen framställs då som hotande och skrämmande. Vaksamheten blir då något som riktas mot outsider gruppen (Bauman och May, 2001).

Denna komplicerade relationen mellan de etablerade och outsiders räcker långt för att förklara en mängd olika konflikter mellan dessa grupper (Bauman och May, 2001). En tillströmning av utomstående utgör alltid ett hot mot den etablerade gruppens levnadssätt, oavsett hur objektiv skillnaden mellan nykomlingarna och de gamla invånarna är. Författaren Charles Tilly tar upp om just detta genom att se hur det skapas och vidmakthålls olikheter mellan grupper av människor. Tilly talar om kategorier som är besående av en grupp aktörer som skiljer sig från och skapar gränslinjen gentemot den "andra" gruppen. Det gör att gruppen tydligt stängs ute genom denna gräns (Tilly, 2000). I det här fallet är nyanlända elever en kategoriell aktör som skiljs ut ur den gemensamma gruppen. Denna kategori uppkommer endast genom att en annan grupp utvecklar olika typer av gränser. Gränser som har uppfunnits efter många traditioner och som senare utvecklats till hierarki maktörer. Dessa menar Tilly är pågående processer som

nybildas av de etablerade grupper som kännetecknas av solidariska sociala relationer konkurrerar med de grupper som står utanför gruppens inre gemenskap. Detta kan uttryckas på olika sätt genom att grupperna har olika föreställningar om vilka dem är, vi är, vad som skiljer oss och vad som förenar oss (Tilly, 2000).

Trots den synliga och tydliga gränslinjen på skolan mellan de etablerade eleverna och de som går i en förberedelseklass så menar Margareta att det finns en speciell gemenskap sinsemellan de elever som går i en förberedelseklass. Hon påpekar att de tar hand om varandra på ett speciellt sätt som hon inte märker hos de redan etablerade eleverna. Margareta tycker att i helhet känner hon att förberedelseklasserna är en del av skolan. Hon menar att det har blivit bättre i och med att det kanske har varit en större uppdelning förr. Idag så ser hon till exempel att de etablerade eleverna på skolan mer och mer kommer och sätter sig och beblandas med de andra eleverna. Just på grund av att skolan har satsat på möblering runt om i skolan. Men Margareta nämner också att det finns även elever som kan titta lite konstigt på de elever som går i en förberedelseklass. Dilek som är lärare på skolan påpekar att det finns en stor vetskap om att plan två är en avdelning med elever med olika situationer.

På vilket sätt skolan gör för att skapa en integrering mellan eleverna

Det skolan gör för att bidra till att elever som går i en förberedelseklass integreras med de andra etablerade eleverna på skolan ser olika ut från lärare till lärare. Lärarna har olika synsätt på hur de kan hjälpa eleverna att komma in i det svenska samhället, detta gör därför att arbete ser annorlunda ut. Tittar man på kommunens kriterier så skriver dem att skolan bör överväga vilka för och nackdelar det finns för eleven att ha en gemensam undervisning med andra eleverna, samt att ha en beredskap om att kunna göra om sin planering (Skolverket, 2011). Vad det gäller detta berättar biträdande rektorn på Arlanda gymnasiet att tiden gör att eleverna som går i en förberedelseklass inte räcker till. Margareta menar att den gemensamma undervisningen med de andra eleverna inte fungerar för tillfället då eleverna på gymnasiet som läser olika program inte

har tid att gå runt i olika klassrum och lära ut svenska. Denna integrering är inte verksam på skolan, på grund av att det inte skulle fungera i nuläget men Margareta tillägger dock att det skulle vara en givande idé.

Malin som är lärare i svenska som andra språk anser själv att det skulle vara otroligt givande att ge de elever som har förmåga, chans att läsa tillexempel en svensk lektion tillsammans med de andra redan etablerade eleverna. Margareta sätter här tyngdpunkten på att integreringen skapas starkast i den interna undervisningen. Speciellt under svenska lektionen då mycket om den så kallade svenska traditionen tas upp och eleverna har möjlighet att ställa frågor. Eleverna undervisas om Sveriges historia, kultur, de olika dialekter som finns, geografi m.m. En del lärare tar med sina klasser på olika studiebesök för att se och upptäcka det som hör till vardagen. Detta intygar Malin, som berättar att det viktigt att förbereda eleverna i de olika ämneskunskaperna och studieteknik.

Malin förespråkar för att det är viktigt att det pratas om allmänna händelser som sker runt om i världen för att samtidigt kunna få in nyheter och språk samtidigt. Hon nämner att det är viktigt att även ta upp självklara saker som kanske en svensk vanlig ungdom tycker är självklart att kunna, tillexempel om vilka Beatles är osv. Därför försöker hon få med eleverna på museum och annan aktivitet som tillexempel att läsa olika litteratur som kan hjälpa eleverna att lära sig samtidigt som de har kul. Malin tycker själv att integreringen på skolan inte är tillräckligt synligt. "Visst, det förekommer gemensamma frilufsdagar men som tyvärr är två gånger om året", säger Malin. Från ett lärarperspektiv menar hon att det är en av dem få gångerna som något aktivt sker och elever från förberedelseklasser får kanske för första gången känna av gemenskapen. Malin berättar att så fort elever med en förenings intresse engagera sig märker hon att eleverna i en förberedelseklass känner att dem har samma förutsättningar som de andra eleverna.

Varje lärare vi möter berättar att de aktivt försöker uppmuntrar eleverna på olika sätt. Lärare Gunilla säger: " Jag försöker engagera mig i dem. Ja, det händer att jag på min lediga timme tar tid för att hjälpa till och vara med dem." Gunilla berättar även att hon introducerar eleverna för föreningslivet som finns. Skolan har några föreningar som alla elever kan delta i, tillexempel nämner hon musikföreningen. Läraren menar att de elever som vågar bli aktiv i en förening på skolan eller utanför skolan har lättare att hitta kontakten med andra svenskar. Eftersom

föreningen för samman elever med samma intresse bidrar det även till att dessa elever utvecklas snabbare menar Gunilla. Dilek däremot är väldigt mån om integrationen bland eleverna därför engagerar hon sig och ägnar mer tid åt elevernas integrering. Hon säger; "Jag jobbar med att presentera de "andra" eleverna för de som går i en förberedelseklass". Dilek anser att det allra viktigast i arbetet med att integrera elever handlar om att fokusera på att motta alla som går på skolan på ett likadant sätt. Hon tycker att det är viktigt att alla har samma möjligheter och mottas på samma sätt.

Syftet är att skapa en möjlighet för alla att från båda hållen skapa kontakten, där båda parterna deltar på samma villkor. Dilek menar också att det viktigt att förstå att det blir svårt att integrera någon som inte kan språket. Hon menar att kan man språket så utvecklas det också en trygghet att våga ta kontakt och lära känna någon. Tryggheten är en stor faktor för gemenskap, menar Dilek. Här ser man en skillnad om man jämför det med Elias teori om etablerade och outsiders. Elias nämner att det aldrig fanns någon skillnad mellan invånarna Elias studerar. Men i vår studie kan vi se att språket är något som skiljer eleverna åt.

I arbetet som lärare i en förberedelseklass så kommer det alltid att dyka upp nya utmaningar. Makt är något som finns. Vad det gäller integrationens största problem på Arlanda gymnasiet ligger först och främst bland de andra lärarna. Margareta säger; " det är där det blir tufft och där problemet ligger". Här poängterar Margareta på att det finns och är status relaterat. Att de lärare som kanske jobbar med förberedelseklasserna anses som outsiders. De har en annan status än de andra lärarna och det anses inte var fint att jobba med ny anlända elever som går en förberedelseklass. Sociologen Charles Tilly skriver om det sociala livets elementära beståndsdelar i sin bok "Beständig ojämlikhet". Han menar på att det är vanligt med skiftande former inom sociala verksamheter, där de är karakteristiska. Tilly menar på att man kan identifiera dess kausala regelbundenhet genom att studera villkoren för strukturernas sammanlänkning(Tilly, 2000). Det är dessa skillnader i strukturen, det vill säga i själva verksamhetsmönster som Tilly är ute efter och ser som grundstommen. Åtskillnaden mellan starka band och svaga band. Starka band som beskriver en gemensam känsla, förpliktelser, varaktighet och svaga band som beskriver begränsade, neutrala och som är mer flytande. Dessa två grundläggande strukturerna menar Tilly ställs mot varandra(Tilly, 2000). Detta bekräftar vissa lärare på skolan. De menar på att de "andra" lärarna som undervisar de redan etablerade

eleverna som läser olika program har en negativ bild av de lärare som undervisar i en förberedelseklass.

5.4 Elevernas syn

Samuel och Mike har gått i förberedelseklassen i två år och har olika målsättningar. Samuel är från Filippinerna och har som dröm att bli båtkapten medan Mike är från Uganda och vill bli byggare. Dem är båda 16 år gamla. De verkade båda två glada killar med olika erfarenheter men som ändå är så framåt. Detta märktes också när de svarade på frågorna då de sa att de trivs på skolan och i klassen just för att de har många kompisar och bra lärare. När vi gick djupare in på lärare, då vi undrar på vilket sätt de menade att lärarna är bra var båda övertygade om att lärarna är snälla. Samuel poängterade att lärarna även ger goda råd som kan hjälpa dem i framtiden, något som Mike höll med om och fortsätter med att säga att lärarna förklarar på ett bra sätt och ger svar på de frågor de ställer. Mike berättade även att lärarna alltid är där när det behöver prata om annat än skolan.

Under intervjun fick vi känslan av att de var överens om mycket och är två killar som trivs på skolan. När vi började prata om skolan generellt vad det gäller gemenskapen med de andra eleverna på skolan, det vill säga om de känner någon samhörighet med de etablerade eleverna som går på gymnasiet, så berättade de att det finns en samhörighet med dem. De berättade att de flera gånger kan ta kontakt med de andra eleverna och prata om till exempel programmet dem går på. Det är ett sätt för dem att få mer information om skolan, men också ett sätt att få hjälp med plagget säger dem. Ja, de nämner att de kan plugga tillsammans med dem. Samuel berättade även att det också finns några som är taskiga ibland men som han inte bryr sig så mycket om.

Gloria och Dunja är två tjejer som har gått ca 3-4 månader i förberedelseklassen. Dunja är från Iran och har som dröm att bli läkare. Gloria är från Kenya och drömmer om att bli psykolog. De är kompisar och trivs på skolan. De berättade att de var svårt från början att komma in eftersom de inte visste så mycket om Sverige och hur skoltraditionen såg ut, men när de fick träffa många nya elever och som senare har blivit goda vänner lärde dem sig snabbt. Överlag tyckte de att allt fungerar bra och att de känner att de har fått bra lärare som de har goda relationer med. Det tyckte speciellt att det är jätte bra att dem får mer än läxhjälp det vill säga att dem får råd med

andra saker som kan dyka upp ibland. Eftersom båda tjejerna har höga ambitioner så berättade dem att de kämpar mycket för att klara alla målen som behövs för att gå vidare. Deras nästa mål är till exempel att gå omvårdnadsprogrammet. När vi frågade dem om gemenskapen på skolan så säger de att det fungerar bra men att dem inte tänker på det så mycket eftersom de är så fokuserade på att klara av skolan.

Vi kunde se att alla fyra eleverna kände att deras röster hörs och respekteras i klassrummet. Detta menar Rodell Olgac är något positivt som gör att de känner sig en del och till och med äger den läroprocess som pågår i klassrummet och som leder till en tillhörighet i klassrummets lärogemenskap. Att eleverna upplever så gör även att de har förmåga att påverka sin situation i klassrummet, vilket betyder att makten att påverka och besluta finns tillgängligt menar Rodell Olgac (Rodell Olgac, 1999).

Trots de positiva orden från eleverna framgick det en tydlig gruppering som fanns på skolan. Deras avspeglning av gemenskapen speglade inte den verkliga verkligheten. Under vår observation fick vi tillfälle att äta lunch med dem. På väg till matsalen märktes tydligt hur det förhöll sig på skolan. Vi kunde se hur förberedelseklasserna låg på ett sätt där en klar gräns och markering på vi och dem fenomenet. Utstött från de "andra" höll de elever som går i en förberedelseklass på plan två. Mellan dem själva fanns det en så kallad trygghet som en av lärarna nämnde.

Detta kan vi koppla till det Papakostas nämner om nycklar. Där språket blir nyckeln in i gemenskapen som gör att dessa elever utestängs. Papakostas skriver om hur dessa nycklar är mångfacetterade, det vill säga hur de används i en akt av tillit och misstro (Papakostas, 2009). Detta får läraren Mira fram när hon berättar om hur svårt det är för eleverna att ta kontakt när eleverna inte kan så mycket svenska överhuvudtaget. "Det är svårt, de kan inte få kompisar eftersom de inte kan göra sig förstådda" säger Mira. Detta skapar isolering och ökar till en ökad klyfta mellan eleverna på skolan. Papakostas menar att det pågår en komplicerad relation mellan tillit och misstro och rummets sociala gränsdragningar. För att kunna förstå sig på hur denna tillit skapas och upprätthålls så bör man studera och förstå sig på motsatsparet misstro (Papakostas, 2009). Misstro gör som i det här fallet på Arlanda gymnasiet att språket låser dörrar för de

nyanlända att helt och hållet integreras in i gemenskapen och innehavet av en nyckel ger en möjlighet att träda in.

Papakostas skriver vidare om att själva samhället är uppbyggd av olika rum och nätverk som i sin tur är indelade i olika regioner eller så kallade tillit zoner som upprätthålls med hjälp av gränsdragningar och skiljelinjer. Denna indelning syns även tydligt på skolan. Det förekommer tillit zoner som alla elever inte har tillträde till. Dessa upprätthålls genom olika skillnader som är uppenbara på skolan. Plan två är sådant exempel som är tillgängligt för alla men är övertaget av alla de elever som går i en förberedelseklass. Där det har skapats specifika ramar och gränser. Dessa elever i förberedelseklasserna skapar en så kallad tillit relation till varandra som kanske inte gör det lätt för andra att träda in. Samma sak sker hos de etablerade eleverna, det vill säga att eleverna i en förberedelseklass kan endast överträda om de har tillgång till en bestämd nyckel, detta skapar både tillit och misstro (Papakostas, 2009). Trots att denna tillit skapas mellan de elever som har tillgång till nyckeln och som kan passera och vistas i rummet så skapas det misstro mot de som inte har tillträde till rummet, och de som har tillgång till rummet misstror de som vistas i den (Papakostas, 2009).

5.5 Resurser

I ordet resurser ingår mycket. Det är ett medel en tillgång som innefattar självfallet pengar men även arbetskraft, tid, lokaler och kunskap. Resurser som behövs för att skapa en så bra skola som möjligt. Eftersom resursbristen ser olika ut runt om i Sverige vad det gäller skola så beror det även på vad skolan väljer att fokusera mest på.

Skolan har mycket att utveckla och se över men det händer inte så mycket när tillräckligt med pengar inte finns. När det gäller resurser berättar Margareta att man har en fast budget som man får av kommunen varje år. De pengar som nu är planerade till nästa år kan skolan inte på något sätt påverka. Margareta berättar att man får en klump summa som inte alltid räcker till. Detta gör att all den kapacitet kärs ner som lärare egentligen kan ha nytta av. Skolan får helt enkelt nöja sig och jobba med de pengar de har och hoppas på det bästa av situationen. Margareta berättar

ytterligare att olika diskussioner förs för att få mer pengar men som också kommer ifrån lärarnas egna engagemang att dra i olika människor med maktpositioner. Lärarna intygar om att pengars bristen gör det svårare att hinna med att utveckla de barn som kommer, eftersom det dubbleras med elever varje termin. Det gör att fler lärare och lokaler efterlängtas. Mira berättar att det ständigt märks att det behövs fler lärare i olika områden, men menar också att det är viktigt med mycket kunskap. Mira menar att det blir enklare för henne att arbeta när hon besitter på olika språk. Detta gör att det skapas en speciell kontakt med elever och får förståelse för eleverna.

På skolan använder de främst sig av pengar som avspeglar sig i lärare, lokaler som inte heller är tillräckliga, och annan material för undervisning. Som det ser ut nu på skolan är inte resurserna tillräckliga. Det gör att mycket arbetskraft som i tid används. Många lärare ger mycket av sin tid för att hinna med och vara allt de eleverna behöver. Svenska läraren Malin berättar att de måste jobba med de resurser de har. Malin poängterar att det gäller att vara kreativ med de resurser som finns. Att inte låta kreativiteten sätta stopp, säger Malin är oerhört viktigt i en situation som på skolan. Hon menar att det egentligen inte ligger i resurserna i sig utan på att våga tänka utanför ramarna.

6 Slutsats/Diskussion

Under vår studie har vi märkt att Arlanda gymnasiet uppfyller de krav som skolverket har för varje skola på de mesta kriterierna. Dem uppfyller dem på olika sätt genom de resurser de har. Som skolans rektor Margareta sa har det inte tillräckligt med resurser därför kan det vara svårt att göra vissa saker. Eleverna förbereds och utvecklas till att lära sig det svenska språket och lär sig samtidigt den svenska normen och värderingar som förekommer på skolan och utanför, i samhället. Ett av skolverkets viktigaste kriterier handlar om att integrera samtliga elever på skolan med varandra och skapa en ”vi” känsla. Det var något vi lade märke till när vi var i Arlanda Gymnasium att skolan inte riktigt uppfyllde detta krav.

När det gäller skapandet av integration mellan eleverna märks det tydligt en vi och dem känsla på skolan. Ett problem som uppstår när det normala tillståndet hotas av det nyanlända (Turner,

2008). De elever som går i en förberedelseklass passar inte in i den så kallade "ordningen". En ordning som kan utgöra ett hot mot denna ordning som är så stark på skolan. Kategoriseringen gör att starka känslor uppväcks (Tilly, 2000). Lärare berättar tillexempel att bråk kan förekomma då en ny elev från en förberedelseklass inte kan språket och en etablerad elev missförstår denne. Det är lätt hänt att det resulterar till bråk just för att ingen tillit finns utan det blir lättare att misstro den andre. Den ordning som en gång rådde på skolan blir nästan något heligt (Turner, 2000).

De ny kommande eleverna ses som de avvikande och blir därför outsiders gruppen "dem". Denna avvikelse får inte överskrida eller bli alltför tydlig för då blir det problem (Turner, 2000). Blir det så som det ser ut nu på plan två på Arlanda gymnasiet att de elever som är nykomna och som går i en förberedelseklass lämnas alltför mycket åt sig självt, utanför de etablerade eleverna, de som finns på gränsens ordningssida, gör att det kommer att utveckla sina egna villkor, vilket i sin tur förstärker graden av dess avvikelse (Turner, 2000).

Det är lätt att då tänka att de etablerade eleverna har en skyldighet att hjälpa dem som befinner sig på den "andra sidan". Men vi tror att det är viktigt att det inte då skapas en känsla av att dessa är dem bättre eleverna och de andra kränks genom att de ska omvandlas och bli som dem. Det blir en tvångsmässig inkludering som kommer att bidra till exkludering tror vi. Att säga att det handlar om att bli lika är fel. Men att kunna se varandras förmåga att kunna utträtta saker som en medmänsklig människa är istället ett steg framåt för att kunna uppnå en god integration.

"Erkänna de andre både som någon med förmåga att utträtta saker och som moraliskt tillräknelig". Detta innebär att försöka "synligöra tolerans, att acceptera skillnader mellan sig själv och den andre, även i direkta möten" Det gör att denna tolerans inte kan vara negativ, med andra ord att den byggs på distans. Samtidigt som den inte kan byggas på någon intim närhet utan handlar mer om att respektera även det främmande, ja till och med det som irriterar, verkar förutsätta den samhället (Turner, 2000). Här menar Turner att positiv tolerans är en viktig del mot ett erkännande. Ett ytterligare steg tar man när man kan identifiera sig med den andre, det vill säga kunna se sig själv i henne. Men ännu viktigare när man anser den andre i sig själv. Den som lyckas hit ser garanterat inte längre "den andre" som dem, såvida hon själv inte ser sig själv som "dem". Den som uppnår med detta kan inte längre se "vi och dem" (Turner, 2000).

Det är viktigt att det skapas en slags tillit mellan samtliga elever på skolan för att bryta den så kallade ”muren” mellan de ny anlända eleverna och de etablerade eleverna. Sociologen Papakostas tar upp exemplet om nycklar. Vet man inte så mycket om varandra så skapas en misstro man är främmande för varandra. När man sedan lär känna varandra skapas en tillit och det är sedan genom tillit man får inträdesnyckeln till gruppen. Detta kopplar vi därför till Arlanda Gymnasium. Eleverna på skolan är främmande för varandra. Vi anser därför att lärarna på Arlanda gymnasium borde jobba mer på integration mellan eleverna än att bara försöka integrera eleverna språk och kulturmässigt för att sedan kunna skapa tilliten.

Istället för att fortlöpa de nyanländas utbildning i ständig avskildhet från de etablerade eleverna borde skolan anstränga sig mer på att integrera de nyanlända samt de etablerade eleverna med varandra. Då fokuset sätts från båda hållen, eftersom vi anser att integration sker genom att inkludera båda till att minska de negativa konsekvenser som kan uppstå just på grund av det avstånd som i det här fallet finns på skolan mellan de nyanlända och de etablerade. Vi anser att det är oerhört viktigt att precis som svenska läraren Malin tog upp att våga vara kreativ och tänka utanför ramarna ibland. Att kanske inte alltid skylla på att man inte har tillräckligt med resurser utan lägga vikten på att inkludera in alla elever oavsett bakgrund och förutsättningar. Här är det viktigt att skolan har en god planeringsform och att skolledning samt lärare har mycket erfarenhet och kunskap kring arbetet de utför, samtidigt som lärare på skolan samarbetar mera tillsammans just för att få en så bra organiserad skolintroduktion som möjligt för eleverna.

Precis som Jenny Ahola och Susanne Grundéns studie som visade på att gott resultat sker när pedagoger och skolledare på skolan har mycket kunskap och erfarenhet i arbetet med eleverna som går i en förberedelseklass (gupea.ub.gu.se, 2008). Även Hanna Rosén Schlaugs studie visar på att elever från förberedelseklasser uppfyller målen och integreras med hjälp av lärarens erfarenheter (diva-portal.org, 2010). Det är därför viktigt med lärare med god kännedom om de arbeten de utför för att möjliggöra en så god integration på skolan som möjligt.

Samtidigt vet vi också att till stor del handlar om en ojämn maktbalans, som gör att de etablerade genom sitt kontaktnät, sin erfarenhet och rika kännedom om accepterade normer och beteendemönster får ett övertag över de nyanlända. Denna maktskillnad som finns syns tydligt på skolan sammanhållning. Elias menar att när en viss grupp har en högre grad av sammanhållning

än en annan grupp och att denna integrationsskillnad avgjort bidrar det till den förras maktöverskott. Den större sammanhållningen tillåter en sådan grupp att åt sina medlemmar reservera sociala positioner med stor maktpotential av en annan typ, vilket ytterligare stärker sammanhållningen och utestänger medlemmar av andra grupper vilket i grund och botten är: figuration av etablerade och outsiders. Han visar på här att du kan generalisera detta till samhället i stort för att just kunna förstå samhällets funktion. Figuration är en ojämn maktbalans och dess inbyggda spänningar.

Denna ojämna maktbalans är också det avgörande villkoret för varje effektiv stigmatisering av en outsidergrupp från en etablerad grupps sida (Elias, 1999). I grund och botten är de dock alltid maktstrider som gömmer sig bakom menar Elias. Det kan handla om allt från tysta kraftmätningar som göms bakom de båda gruppernas rutinartade samarbete, inom en ram av institutionaliserad ojämlikhet, till öppen kamp om förändring av den institutionella ram som förkroppsligar dessa maktskillnader och jämlikhetsbrister. Oavsett vilket utövar outsidergrupper så länge de inte är helt kuschade, tysta påtryckningar eller öppna handlingar som syftar till att minska de skillnader i makt som orsakar deras underordnade ställning, medan etablerade grupper agerar i den andra riktningen (Elias, 1999).

Referenser

Denscombe, M. (2004) *Forskningens grundregler: Samhällsforskarens handbok i tiopunkter*.

Lund: Studentlitteratur

Denscombe, M. (2009) *Forskningshandboken: För småskaliga forskningsprojekt inom*

samhällsvetenskaperna. Lund: Studentlitteratur

Elias, N. & Scotson, J. (1999) *Etablerade och Outsiders: En sociologisk studie om*

grannskapsproblem. Lund: Arkiv

Hyltenstam, K.(2001) *Att undervisa elever med svenska som andra språk*. Ett referens material

Elanders Gummessons

Papakostas, A. (2009) *Misstro, tillit, korruption: och det offentliga civiliseringen*. Lund:

Studentlitteratur.

Rodell Olgaç, C. (1995) *Förberedelseklassen – en rehabiliterande interkulturell pedagogik*.

Almqvist & Wiksell förlag AB

Rodell Olgaç, C. & Boman, M. (1999) *Liv och lärande i förberedelseklass. C-uppsats*

Tilly, C. (2000) *Beständig ojämlikhet*. Lund: Arkiv

Turner, Magnusson, L.(2008). *Den delade staden. Segregation och etnicitet i stadsbygden*. Boreá Bokförlag

Internetsidor:

http://gupea.ub.gu.se/bitstream/2077/19908/1/gupea_2077_19908_1.pdf

<http://uu.diva-portal.org/smash/record.jsf?pid=diva2:397188>

<http://www.sigtuna.se/Barn--Utbildning/Grundskola/Om-grundskolan/Forberedelseklassen/>

<http://www.skolinspektionen.se/sv/Tillsyn--granskning/Kvalitetsgranskning/Genomforda-kvalitetsgranskningar/Nyanlanda/Nyanlanda-elever/>

http://www.skolverket.se/skolutveckling/nyanlanda_barn_och_ungdomar

http://www.skolverket.se/2.3894/publicerat/publikationer?_xurl=http%3A%2F%2Fwww4.skolverket.se%3A8080%2Fwtpub%2Fws%2Fskolbok%2Fwpubext%2Ftrycksak%2FResultSet%3Fw%3D%2BNATIVE%28%27sokord%2Bph%2Bis%2B%27%27Allm%25E4nna%2Br%25E5d%27%27%27%29%26order%3Dnative%2528%2527ordernr%252FDescend%2527%2529%26u pp%3D0%26r%3D0%26rpp%3D20

Bilaga

Intervjufrågor

- Rektor, lärare, Ledning

Hur många barn kommer det till skolan varje år?

Hur många barn har ni för tillfället?

Hur många kan ni ta emot? Och hur ser mottagandet av eleven ut?

Hur många år går barnen i en förberedelseklass?

Vad har du för roll och koppling till barnen?

På vilket sätt bidrar du till barnens integrering?

Är det tillräckligt anser du?

Vad har läraren för roll i integreringen? Samt vilka kriterier och mål har läraren?

Vad gör den enskilda läraren för att uppfylla integrations mål? (Om de finns några)

Är målen tydliga?

Hur ser resurserna ut?

Hur arbetar man för att eleverna ska uppnå målen?

Finns det någon speciell utbildningsmetod?

Hur uppfattar de etablerade barnen de elever som går i en förberedelseklass?

Är det positivt eller negativt, på vilket sätt då?

- Klassföreståndare till eleverna i förberedelseklassen:

Hur är mottagandet av de nya eleverna?

Hur ser en normal undervisning för dessa elever ut? *Och hur skulle den sett ut enligt dig om du fick bestämma?*

Umgås eleverna från förberedelseklassen med eleverna från de vanliga klasserna? *Om ja, hur funkar det? Om inte, Vad gör ni för att hjälpa eleverna integreras med de andra eleverna?*

Vad anser du om mångfalden i klassrummet?

Brukar eleverna använda sig av sitt modersmål i klassrummen? *Positivt eller negativt?*

Hur påverkas du av att arbeta i en förberedelseklass? *Vad har du för upplevelser?*

Vad tycker du kan förbättras med undervisningen?

– Elever från förberedelseklassen:

Hur länge har du gått i förberedelseklass?

Trivs du i klassen?

Hur trivs du i skolan?

Hur behandlas du av lärarna och de andra eleverna i skolan?

Hur ser en vanlig skoldag ut för dig?

Vilka kriterier måste du uppfylla för att gå vidare?

Tycker du att du får den hjälp du behöver för att klara dig i skolan och lära dig det svenska språket?

Vad har lärarna för roll tycker du?

Får du den uppmuntran du behöver?

Hur tycker du att lärarna hjälper till för att du ska integreras i skolan med de andra eleverna?

Känner du någon samhörighet med de elever som inte går i din klass? Om ja, Hur gick de till? Om nej, varför inte? Vill du ha en samhörighet med dem?

Vad tycker du är bra och dåligt med undervisningen när det gäller språket och integrationen?

Vad tycker du kan förbättras?